

Matěj Vejdělek: Problematika fixace v herecké tvorbě

Diplomová práce je pozoruhodným pokusem spojit náročné teoretické uvažování s praktickými poznatky z herecké práce. Některé Vejdělkovy poznatky, např. přiznání, že herectví na škole pro něho bylo spíš „správou obřího stroje postavy, domazáváním drhnoucího sokolí a dotahováním uvolněných spojů“, mi připadají neobyčejně výstižné. Odtud vyvěrá jeho snaha pochopit hybnou sílu postavy, onu energii vnitřního ohně, který umožňuje zrod opravdu živých okamžiků v procesu tvorby. Hledal a našel oporu ve filozofii, zejména v dílech Anny Hogenové, Miroslava Petříčka, Rogera Calloise a Martina Heideggera, což nebývá u studentů herectví tak často ke čtení.

Pro reflexi vlastní herecké praxe se poté vyzbrojil Stanislavským inspirovanou představou sítě jednoduchých daných úkolů, která je během zkoušení vyplétána. Pokud je tato síť „správně upletená“, může se vstupem na scénu dostavit tvůrčí stav, uvažuje Vejdělek, a dodává, že podobně jako v životě se pak musí rozhodovat, volit mezi různými řešeními daných úkolů. Dochází tak k pojmenování hereckého paradoxu, že přítomný konstrukt se musí zahalit rouškou tajemství a být pravdou. Jenomže pravda se nedá vymyslet, pravda se musí narodit. Celý tento proces zkoumá Vejdělek na svých absolventských rolích, na postavě Gela v Rituální vraždě Gorge Mastromase a na postavě řezníka Oskara v Povídkách z vídeňského lesa.

Po nesnázích, s nimiž v Disku zápasil, popisuje Vejdělek s úlevou o rok pozdější práci v kladenském divadle na postavě Vojtěcha v adaptaci Hrubínovy básně Romance pro křídlovku a roli Jonáše Wajdy v Pomezí, které se hrálo v několika patrech opuštěného domu na Florenci. Herectví v imerzivním divadle, které vyžaduje schopnost improvizovat, ale zároveň dodržet časovou osu představení a předem dané dějové linie jednotlivých postav, Matěje okouzilo. Dokázal využít svou schopnost racionální analýzy i technické obratnosti a zároveň se uměl ponořit do slastného proudu improvizace, ve které se rozpustily poslední stopy hořké pachuti ze školní drezúry.

Diplomovou práci vypracoval Matěj Vejdělek zcela samostatně, byla jsem mu užitečná pouze několika redaktorskými poznámkami. Doporučuji práci k obhajobě.

Mgr. Jana Kudláčková